

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. III. De Materia Juramenti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

Temerarium, quia temere prolatum. Qui vero ob jactantiam, & ut credatur, jurat se commississe, verbi gratia, homicidium, neque perjurium committeret, neque juramentum temerarium, eo quod non assumeret juramentum tanquam medium ad confirmandam iniquam actionem, nec invocaret Deum ut testem peccati, sed solum ut testem veritatis; quare solum committeret peccatum mortale jactantiae, nisi talem hanc jactantiam ordinaret ad alios scandalizandos; sic enim juramentum esset temerarium. Ita Tambur. ex Pal., & Suar.

VIII. Quæritur ultimo; An sit peccatum inducere aliquem ad jurandum falsum, quod is credit esse verum; Verbi gratia, si quis putet te esse Romanum, cum sis Neapolitanus, poteritne illum inducere ad jurandum, quod tu sis Romanus?

Respondeo, id affirmare Hurt., & Dian. part. 5. tract. 7. resol. 14. cum Tambur. cap. 1. §. ult. post fuse discussam hanc questionem. Verum Lugo aperte negat, cum Suario, Azorio, Pontio apud eundem Dianam. Ratio est, quia sicut non possumus inducere infantem ad blasphemandum, ebrium ad fornicandum, nec servum ad laborandum die festo, quem ille putat esse feriatum; ita in casu nostro non possumus inducere ignarum ad pejerandum, seu ad jurandum, quod tantum materialiter falsum est.

ARTICULUS III.

De Materia Juramenti.

- I. Juramenti promissorii materia debet esse res licita, possibilis, honesta, & non indifferens, nec impeditiva majoris boni.
- II. Si jures in obsequium Dei te ducturum Uxorem, ad id non teneris; Secus vero si id jures in gratiam

famini, quam vis ducere.

III. Qui rem bonam, puta jejuniis, jurat ob finem malum, ad illam non tenetur; Secus vero si illam jurat ob finem bonum, quamvis hic per peccatum assequendus sit.

IV. Secunda sponsalia jurata, etiam dissolutis prioribus sponsalibus, non obligant.

V. Promissio facta pro turpi facinore patrando, num eo patrato obliget?

VI. Promissio prodiga num obliget ad totum? num ad partem, in qua non sit prodigalitas? Num simpliciter non obliget?

VII. Juramentum non obligat ad ponendum, quod lege etiam civili vetatur; obligat tamen ad id, quod lege civili non prohibetur, sed permittitur in favorem jurantis.

VIII. Juramentum de non acceptando Episcopatum, si fiat ex affectu humilitatis, validum est; secus vero si fiat ad declinandam curam Episcopales.

I. **C**ertum est, materiam juramenti promissorii debere esse rem licitam, possibilem, honestam, & non impeditivam majoris boni. Quare juramentum de re illicita est illicitum, & non obligatorium; Juramentum vero de re impossibili cognita ut tali est temerarium, & graviter peccaminosum; quia non stat cum animo exequendi, quod juratur. Juramentum de re indifferenti neque est obligatorium; Verbi gratia, de non fricando barbam, de non transeundo per talem viam, nullo adhibito fine honesto, vel de non ludendo in tali domo, vel cum tali persona, eo quod infeliciter luseris. Ratio est, quia Deus non obligat ad aliquid vanum, & otiosum; nisi tamen res indifferens fiat bona ex aliqua circumstantia, vel sit in favorem Tertii.

II. Neque demum est obligatorium jura-

juramentum faciendi, quod est impeditivum majoris boni, nisi sit factum in gratiam alterius: Verbi gratia, si jures inire matrimonium, quod est impeditivum status perfectioris, videlicet calibatus, non teneris: Si vero promittas alicui scemina matrimonium, & jures, teneris; Et disparitas est, quia promissio facta homini respicit, quod est homini gratius, licet sit impeditivum majoris boni; Promissio vero facta Deo respicit, quod est gratius Deo; Quod autem est impeditivum majoris boni, non est gratius Deo; & ideo ad id non obligat juramentum.

III. Sequitur ex dictis primo, invalidum esse juramentum, si Amasius, & Amasia jurent se turpiter alios non cognituros; cum enim hoc fiat, ut magis foveant inter se amorem, juramentum est de peccato mortali; atque adeo de re illicita: Et universim quoties juratur, aut vovetur aliquid ob finem malum, qui sit finis rei promissæ, juramentum, & votum sunt irrita, ut late explicat Tambur. lib. 3. cap. 15. §. 2.: Quare si jures, aut voveas jejunium, vel eleemosynam, ut duellum acceptetur, vel ut possis uferas accipere, non teneris jejunare, &c. Contra vero si jures, aut voveas jejunium, ut ex duello incolumis evadas, vel ut ex concubina filium reportes, teneris ad jejunium; quia finis intentus non est peccatum, quamvis per peccatum assequendus sit.

IV. Sequitur secundo, juramentum de facto alieno, puta quod filius ingressurus sit Religionem, esse illicitum; nisi forte intendas, quod quantum est in te facturum sis, ut filius talem statum libere amplectatur. Ratio est, quia non est materia tibi possibilis electio libera status faciendæ ab alio.

Sequitur tertio, illicitam, & invalidam esse promissionem juratam factam contra priorem promissionem licitam; Verbi gratia, secunda sponsalia jurata

facta contra priora sponsalia non obligant; cum sint de re illicita, idest contra jus prioris sponsæ. Immo si priora sponsalia aliqua ratione dissolvantur, adhuc secunda remanent invalida, juxta regulam illam juris in 6. *Non firmatur tractu temporis, quod a principio non subsistit.*

V. Sequitur quarto, eum, qui juravit tradere meretrici, aut sicario pro turpi facinore pecuniam, ante paratum facinus teneri contractum rescindere, ne alter ad peccatum incitetur; eo tamen secuto teneri solvere, quod promisit; quia promissio solvendi post culpam est de re licita: Ita communius contra nonnullos apud Dian. part. 4. tract. 4. resol. 27.

VI. Sequitur quinto, promissionem prodigam juratam non obligare quoad eam partem, in qua est prodigalitas, quia non est de re licita. Ita Sot. contra Cajet. apud Dian. loc. cit. Probabile tamen putat Tambur. cap. 3. §. 5. talem promissionem ad nihil obligare, quia facta est per modum unius, & indivisibiliter; unde cum tota materia sit inhonesta, promissio simpliciter non obligat. Sanch. vero lib. 3. disp. 9. num. 28. contra communio-rem putat, promissionem prodigam obligare ad integram solutionem; quia quamvis peccarit, saltem venialiter, qui prodige promisit, at non peccat solvendo, cum in tali solutione adsit justitia, eo quod sit solutio debiti jam contracti.

VII. Sequitur sexto, non solum juramentum factum contra legem naturalem, aut divinam, aut canonicam non obligare, cum sit de re illicita; sed nec obligare juramentum contra legem civilem, quæ spectat bonum publicum, & commune; verbi gratia, juramentum factum a Clerico de renunciando privilegio fori, vel juramentum de extrahendis frugibus, equis, armis contra leges id prohibentes

tes propter commune bonum.

Utrum autem obliget iuramentum contra legem civilem, quae spectat primario ad bonum privatum ipsius jurantis, & non vergit in praedictum tertii? Afirmat universim Sanch., quia quilibet potest cedere juri suo; Propterea quamvis lex civilis irritet donationes inter conjuges, & contractum minoris sine Curatore, nec non promissionem, qua foemina obligat se non regressuram amplius ad bona paterna; at iuramentum contra has leges obligat; Unde fit quod donatio inter conjuges jure civili irrita, iuramento firmata sit valida.

Verum Tambur. cap. 3. §. 5. ex Pal. distinguit; Nam vel tales leges aliquid prohibent, aut praecipunt; vel solum permittunt: Contra leges prohibentes, aut praecipientes, docet iuramentum non obligare, contra permittentes vero obligare: Verbi gratia, prohibet lex civilis, ne fundus dotalis a muliere alienetur, & permittit, quod fundus alienatus non repetatur, ideo si mulier juret alienare, non tenetur; si juret vero non repetere fundum alienatum, tenetur. Eodem modo lex civilis prohibet, ne ludens pecunia credita solvat, quod amittit: Quare si quis juret solvere, non tenetur; Si vero solvit, & juret non repetere, tenetur; quia id lex permittit. Jurans autem solvere ufuras, aut pecuniam latroni tenetur; quia leges id permittunt solventi, & solum prohibent usurario, & latroni.

VIII. Sequitur ultimo, iuramentum de non acceptando Episcopatu, factum vel ex consideratione propria insufficientia, vel ex affectu humilitatis, esse validum: Contra si fiat ex fuga incommodi, quod debet subire Episcopus in pascendo grege. Ratio est, quia in hoc secundo casu iuramentum esset de re impeditiva majoris boni, ex D. Th. 2. 2. quaest. 185. art. 1.; In primo vero casu

non sic; & ideo Professores Societatis tale votum emittunt; nec dici potest esse invalidum, quando tale institutum a Pontificibus approbatum est, & illud impugnantem excommunicantur.

ARTICULUS IV.

De Juramenti Obligatione.

- I. Qui jurat sine animo jurandi, secundum se peccat graviter: sicut etiam qui jurat sine intentione se obligandi.
- II. Quando non possit sine mendacio, & perjurio quis jurare, utendo aequivo-
caione, aut restrictione non pure mentali, sive locutione materiali?
- III. Iuramentum, sicut & votum, non obligat, si dolus, aut error dans illi causam, versetur circa substantiam rei, aut circa circumstantias notabiles, quae in ipsam rei substantiam redundent; secus vero si versetur circa circumstantias parvi ponderis.
- IV. Est pariter invalidum iuramentum, & votum, si error dans causam contractui versetur circa causam finalem, (quod verum est, etiam si error sit concomitans,) non tamen si error incidat in contractum, & versetur circa causam impulsivam.
- V. Error tamen circa qualitates magni ponderis, & circa causam finalem non invalidat Professionem Religiosam; sicut nec matrimonium, aut susceptionem Ordinis Sacri, nisi exprimitur.
- VI. Qui juravit, vel vovit, & dubitat an habuerit animum se obligandi, probabiliter obligatur. Qui tamen juravit se non lusurum, praescindendo a lusu moderato, vel immoderato, poterit lusu moderato ludere.
- VII. Iuramentum metu extortum obligat pro foro interno, non pro externo. Et nisi a Praelato ex justa causa relaxetur, poni debet, quantumvis arduum sit, quod juratum est, si circa